

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/26/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119207413
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3119207413.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobkyne F., proti žalovanému Y., o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č.k. 24C/36/2019-65 zo dňa 22. októbra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobkyni sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a výrokom III. zrušil neodkladné opatrené nariadené uznesením Okresného súdu Trenčín, č.k. 28C/38/2019-11 zo dňa 26.07.2019. O nároku na náhradu trov konania (výroku II.) súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej žalobkyni v plnom rozsahu, t. j. vo výške 100 %, nakoľko žalovaný bol v spore v celom rozsahu úspešný.

2. Proti výroku II. tohto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, v ktorom uviedla, že paradoxom je, že súd prvej inštancie jej dal zaplatiť trovy konania, ktorého sa sama nemohla zúčastniť. Bola obeťou sporu, ktorý sa vliekol dlhý čas a za to, že to polícia nedokázala vyriešiť, pretože to bolo len tvrdenie proti tvrdeniu, nemôže. Skutočne sa bála o život. Konštatovala, že to malo úspech aspoň v tom, že pán Y. ju konečne prestal obťažovať, ale nevie za akú cenu. Žalobkyňa žiadala prehodnotenie náhrady trov konania, vzhľadom k tomu, že je invalidná dôchodkyňa a nemôže si dovoliť platiť za niečo, čo nespôsobilá svojim konaním, v súčasnosti je od 26.06.2020 na dlhodobej PN.

3. Žalobkyňa v písomnom podaní osobne podanom súdu prvej inštancie dňa 22.02.2021 v reakcii na výzvu súdu realizovanú uznesením, č.k. 24C/36/2019-71 zo dňa 19.01.2021 oznámila, že podáva odvolanie voči výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Žiadala oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania, keďže jej nič iné nezostávalo, ako domáhať sa svojho práva na ochranu osobnosti na súde, čo malo zjavne pozitívny efekt, keď žalovaný Y. Y. jej dal konečne pokoj. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti je na dlhodobej PN a navyše je invalidná dôchodkyňa, nemôže si dovoliť platiť za niečo, čo nespôsobilá svojim konaním. Žiadala, aby súd uplatnil § 257 CSP a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku II. podľa § 388 CSP zmeniť. Odvolací súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP (a contrario),

keď v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Výrok I. o zamietnutí žaloby a výrok III., ktorým súd prvej inštancie zrušil neodkladné opatrené nariadené uznesením Okresného súdu Trenčín, č.k. 28C/38/2019-11 zo dňa 26.07.2019 odvolaním neboli napadnuté, a preto sa odvolací súd touto časťou napadnutého rozhodnutia, ktorá nadobudla právoplatnosť uplynutím odvolacej lehoty, nezaoberal.

6. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

7. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

8. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

9. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Legislatívne je pojem trovy konania definovaný prostredníctvom termínu „výdavky,“ ktorý má zásadne širší význam. Trovy konania sú podmnožinou výdavkov ako takých, pričom všetky trovy konania sú výdavkami, ale nie všetky výdavky sú trovami konania.

11. Pre priznanie trov konania (vymedzených ustanovením § 251 CSP) súdom, sa na strane jednej vyžaduje ich preukázanie, odôvodnenosť a účelnosť, na strane druhej však musí ísť zároveň o trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva v konaní pred súdom, t. j. od podania žaloby až po jeho právoplatné skončenie. Naproti tomu výdavky, ktoré vznikli pred začatím konania, ako aj po právoplatnom skončení konania, nepatria medzi trovy konania, na ktoré by vznikol zákonný nárok. Pokiaľ nie sú v prípade konkrétneho výdavku súčasne splnené všetky uvedené zákonné kritériá (preukázateľnosť, odôvodnenosť, účelnosť, konanie pred súdom), nemožno výdavok kvalifikovať ako súčasť trov konania. Súd preto každý výdavok posudzuje vždy individuálne a podľa okolností prejednávaneho prípadu.

12. Preukázateľnosť sa týka predovšetkým hotových výdavkov, ktoré boli reálne vynaložené v súvislosti s prebiehajúcim súdnym konaním, pričom spôsob preukázania konkrétneho výdavku je determinovaný jeho povahou. Výdavky, ktorých vynaloženie nie je pravidelne spojené s vedením konania pred súdom a ktoré nie sú paušálne predpokladané osobitným predpisom (napr. tarifná odmena a náhrada advokáta účastníka konania), musia byť relevantne preukázané. Podľa spôsobu ich vynaloženia na konkrétny tovar alebo službu môže ísť o blok z registračnej pokladnice, príjmový pokladničný doklad, faktúru, doklad o bezhotovostnej platbe a pod.

13. Atribút odôvodnenosti výdavkov bezprostredne súvisí s ďalším zákonným kritériom, ktorým je účelnosť výdavkov. Výdavok možno vo všeobecnosti považovať za odôvodnený vtedy, ak bol zapríčinený nevyhnutnosťou alebo potrebou jeho vynaloženia pri dosahovaní legitímneho cieľa. Z procesnej pozície strán (resp. ich zástupcov) je jediným legitímnym cieľom efektívne uplatnenie alebo bránenie subjektívneho práva v konaní pred súdom (spore).

14. Pre naplnenie zákonnej definície trov konania musí byť odôvodnený výdavok súčasne aj účelne vynaložený. Samotná požiadavka na účelnosť výdavkov v konaní pred súdom (spore) bezprostredne súvisí s eliminovaním nadbytočných a neprimeraných trov konania. Účelnosť možno objektívne konštatovať v prípade, ak bol výdavok pri sledovaní legitímneho procesného cieľa vynaložený iba v nevyhnutnom a všeobecne akceptovateľnom rozsahu. Reálne pôjde o výdavky (náklady), ktoré strana musela nevyhnutne vynaložiť, za účelom riadneho hájenia svojich ohrozených alebo porušených subjektívnych práv na súde. Rozhodujúcim kritériom je teda efektívnosť výdavku vo vzťahu k jeho výške.

15. Povinnosť nahradiť trovy konania v sporovom konaní sa spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní, teda základným meradlom pre nárok na náhradu nákladov v sporovom konaní

je miera úspechu v spore. Ak mala strana plný úspech v konaní, prizná sa mu tiež celá náhrada trov konania, ak mala len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Z uvedeného vyplýva, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, a naopak, žalovaný má plný úspech, ak je žaloba v plnom rozsahu zamietnutá. Ako žalobný petit označujeme to, čoho sa žalobca domáha v podanej žalobe. Petit určuje, o čom má súd vo veci konať a rozhodovať, t. j. predmet sporu.

16. Uvedená zásada je však modifikovaná ustanovením § 251 CSP, a preto, aby sme mohli (napriek úspechu v spore) vysloviť právny záver o tom, že strana má nárok na náhradu trov konania, trovy konania musia reálne vzniknúť. Kumulatívne tak musia byť naplnené zákonné kritériá (podmienky) stanovené v tomto ustanovení. Popri odôvodnenosti, účelnosti a konaní pred súdom musí byť naplnené kritérium preukázateľnosti.

17. Odvolací súd pri skúmaní zákonného kritéria preukázateľnosti trov konania pred súdom prvej inštancie súčasne zohľadnil atribút hospodárnosti a rýchlosti konania. Je to odôvodnené tým, že koncepcia rozhodovania o trovách konania v civilnom sporovom procese sa skladá z dvoch samostatných fáz. V prvej fáze súd prvej inštancie rozhoduje aj bez návrhu o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) s tým, že v druhej fáze o konkrétnom vyčíslení (výške) trov konania rozhoduje súdny úradník (vyšší súdny úradník) súdu prvej inštancie samostatným uznesením, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Žalovanému v predmetnom spore žiadne trovy konania nevznikli. Za neúčelný a zároveň nehospodárny preto treba považovať procesný postup, kde by po právoplatnosti rozhodnutia (rozsudku) súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku II. o priznaní nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 % žalovanému, nasledovalo uznesenie súdneho úradníka (vyššieho súdneho úradníka) súdu prvej inštancie, ktorý by pri rozhodovaní o výške trov konania žalovanému priznal 0 eur.

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti. V konaní pred súdom prvej inštancie žalovanému trovy konania nevznikli, a preto videl za nadbytočné skúmať možnosť aplikácie ustanovenia § 257 CSP.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej preukázateľne žiadne nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).